

The background of the cover features a large, faint watermark of the University of Oslo seal. The seal depicts a woman in classical attire playing a lyre. The text 'UNIVERSITAS OSLOENSIS' is visible at the top and 'DCCCXII' at the bottom of the circular seal.

Økonomisk institutt

Årsrapport for 2014

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

UNIVERSITETET I OSLO

Innhold

Innledning.....	2
Forskning	3
Forskerutdanning.....	7
Undervisning	9
Formidling og kunnskapsutveksling	13
Personale, organisasjon og økonomi	15

Tabeller

Tabell 1 Publikasjoner (basert på registreringer i Cristin).....	4
Tabell 2 Rangeringer.....	4
Tabell 3 Instituttets rangering over tid.....	5
Tabell 4 Doktorgradskurs	8
Tabell 5 Doktorgradsstudenter	8
Tabell 6 Doktordisputaser i 2014	8
Tabell 7 Opptak til bachelorprogrammet og master i samfunnsøkonomisk analyse	11
Tabell 8 Antall førstevalgssøkere pr. studieplass	11
Tabell 9 Opptak til det toårige masterprogrammet.....	11
Tabell 10 Registrerte studenter.....	12
Tabell 11 Ferdige kandidater.....	12
Tabell 12 Nyansatte 2014.....	16
Tabell 13 Ansatte som sluttet i 2014.....	16

Innledning

Økonomisk institutts formål er å bidra til utvikling og overføring av kunnskap i samfunnsøkonomi med tilhørende hjelpedisipliner og slik tilføre samfunnet forskningsresultater og viten. Dersom formålet oppnås, vil instituttet

- være en kjent og markant bidragsyter til og formidler av kunnskap;
- være anerkjent nasjonalt og internasjonalt som en ledende forsknings- og undervisningsinstitusjon;
- innta en sentral posisjon i utdannelsen av økonomer og bidra til at de i kraft av sin utdanning har gode arbeidsmuligheter;
- være åpent for den nasjonale og internasjonale omverden;
- være en velfungerende og attraktiv arbeidsplass for alle grupper av medarbeidere og gjester, og ha et velfungerende og attraktivt studiemiljø.

Instituttets økonomiske handlingsrom er fortsatt meget godt, slik at det kan foretas en jevn rekruttering til faste vitenskapelige stillinger i den kommende femårsperioden. I 2014 ble det ansatt to førsteamanuenser (som fikk professorkompetanse samme høst), tre postdoktorer og fire stipendiater. Alle postdoktorene og én av stipendiatstillingene finansieres av eksterne prosjekter. Én av stipendiatstillingene er finansiert av fakultetets strategiske midler for tverrfaglig forskning.

Instituttets eksterne prosjektportefølje har vist en jevn økning i løpet av de siste fem år. I 2014 utgjorde den eksternt finansierte virksomheten 42% av instituttets totale kostnader, mot 21% i 2009. I 2014 fikk instituttet midler fra NORFACE til prosjektet «Globalization, Institutions and the Welfare State» (GIWeS)».

Instituttet har de siste årene mistet mange av de høyest rangerte søkerne til postdoktorstillinger fordi vi ikke kan tilby samme jobbsikkerhet som konkurrerende utenlandske universiteter («tenure track»-stillinger med 6-8 års varighet). Instituttet ser positivt på at det gjennom lovendring er innført adgang å benytte såkalte innstegstillinger, og har i 2014 engasjert seg i høringen om forslag til forskrift om ansettelse på innstegsvilkår.

Instituttet stod som arrangør for Nordic Workshop in Industrial Organization (NORIO), og ESOP var vert for European Research Workshop in International Trade (ERWIT) i 2014. Tema for instituttets formidlingskonferanse i januar 2014 var *Høy sysselsetting og lav ledighet – kan det gjøres bedre?*. 200-årsjubileet for Grunnloven ble markert med en åpen forelesning med tittel «*Constitutions, Democracy and Development*».

Antallet vitenskapelige publikasjoner økte til 65 i 2014, mot 48 året før, og prosentandelen publikasjonspoeng på nivå 2 er også økt noe i forhold til 2013. Instituttet har en målsetting om å øke antallet publikasjoner i topptidsskrifter ytterligere. To av instituttets yngre forskere, postdoktorene Paolo Piacquadio og Jacopo Bizzotto, mottok priser for vitenskapelige artikler i 2014.

Instituttet har i 2014 innført studieretninger på det 5-årige masterprogrammet i samfunnsøkonomisk analyse. Dette er et ledd i å styrke forskningsrettet utdanning på masternivå, der studieretningen «Avansert metode» er skreddersydd for studenter som planlegger å søke opptak til PhD-programmet.

Forskning

De strategiske mål for instituttets forskning er:

- Instituttet skal ivareta så vel grunnforskning som anvendt forskning, både teoretisk og empirisk relatert, og av høy relevans og kvalitet. Instituttet skal verne om den akademiske frihet, troverdighet og vitenskapelige uavhengighet.
- Instituttet skal tilhøre den europeiske elite på utvalgte forskningsområder og være med i verdenseliten på én til to områder. Instituttet skal være ledende i Norge innenfor mikroøkonomi, makroøkonomi og økonometri, samt innenfor flere anvendte områder.
- Instituttet skal utgjøre et attraktivt forskningsmiljø. Instituttet skal tiltrekke seg høyt kvalifiserte forskere og delta i attraktive gjesteutvekslinger og samarbeidsavtaler med andre universiteter.

Selv om den enkelte forsker har stor frihet til å velge både emne og metode for sin forskning, vil instituttet stimulere til konsentrasjon om utvalgte emne- og metodeområder, blant annet for å utnytte synergieffekter. I praksis vil dette bety at instituttet prioriterer ressurser til utvalgte områder. Valget av prioriterte områder vil måtte vurderes løpende, samtidig som det må sikres en betydelig grad av kontinuitet. I vurderingen av nye prioriteringer vil det blant annet bli lagt vekt på om forskningsområdet er lovende, finansieringsmuligheter, undervisningsbehov og muligheten for samarbeid med andre institusjoner, også fra andre disipliner.

De prioriterte områdene kan organiseres og understøttes i form av egne forskningssentre eller forskningsgrupper ved instituttet. Senteret for fremragende forskning ESOP – *Centre for the study of Equality, Social Organization, and Performance* har siden 2007 representert den største satsningen fra instituttets side, men aktiviteten har blitt betydelig utvidet med *Oslo Center for Research on Environmentally friendly Energy* (CREE), et senter for offentlig økonomi *Oslo Fiscal Studies* (OFS), et ERC Starting Grant med tittelen *General Institutional Equilibrium* (GInE), et ERC Advanced Grant med tittelen *The Macroeconomics of Inequality, Development and the Welfare State*, samt prosjektet *European Strains* som er finansiert av Forskningsrådets program *Europa i endring*. I 2014 tilkom midler fra NORFACE til prosjektet «Globalization, Institutions and the Welfare State» (GIWeS). Prosjektet, som er ledet av Kalle Moene, blir organisert i tre forskningsgrupper, basert i Storbritannia, Østerrike og Norge. Prosjektet vil studere samspillet mellom handel, teknologi og velferdsstat i Europa.

Det har i 2014 også vært tatt initiativ til tverrfaglige forskningssatsninger finansiert av såkornmidler fra fakultetet, i form av tre prosjekter der samfunnsøkonomer arbeider sammen med andre fagdisipliner: «Energy and Governance», «Change» og «Work Motivation». Instituttet fikk også tildelt en stipendiatstilling i 2014, knyttet til de tverrfaglige initiativene.

Som det fremgår av tabellen nedenfor, ble det i 2014 publisert 65 (poenggivende) artikler, hvorav 24 på nivå 2, og 3 bøker. Dette er en økning i forhold til foregående år, og prosentandelen publikasjonspoeng på nivå 2 er også økt noe i forhold til 2013. En detaljert oversikt over publikasjoner fins i vedlegg én.

Tabell 1 Publikasjoner (basert på registreringer i Cristin)

	2010	2011	2012	2013	2014
Tidsskriftsartikler					
- nivå 2	19	15	21	11	24
- nivå 1	41	26	34	37	41
Bøker	0	0	2	6	3
Del av bok	4	6	8	0	8
Publikasjonspoeng¹	63,4	38,3	47,6	32,7	66,0

På Tilburg Universitets rangering av økonomiske læresteder basert på publisering i topptidsskrifter (<https://econtop.uvt.nl/>), ble instituttet rangert som nr. 143 med 36 publikasjoner i perioden 2008-2012 (tabell 2).² På RePEc-IDEAS rangering av økonomiske forskningsinstitusjoner basert på siteringer (<http://ideas.repec.org/top/>), var instituttet ved utgangen av 2014 rangert som nr. 126. På begge rangeringene ligger instituttet fremst i Norge, men et godt stykke bak de fremste i Norden. Det har tidligere ikke vært noen entydig endring i instituttets plassering på disse rangeringene over tid, men i 2014 gjorde instituttet et betydelig hopp oppover (tabell 3).

Tabell 2 Rangeringer

	Tilburg ³	IDEAS-RePec ⁴
Verden	1. Harvard (582) 2. Chicago (387) 3. Stanford (327)	1. NBER 2. Harvard 3. World Bank Group
Europa	11. LSE (244) 13. Oxford (220) 19. Tilburg (171)	7. LSE 10. Oxford 12. Paris School of Econ.
Norden	50. København (89) 55. Stockholm U. (83) 61. Århus (79)	54. Århus 106. HHS, Stockholm 118. København
Norge	143. UiO (36) 276. UiB (15) 293. BI (14)	126. UiO 151. NHH 340-436. BI

Instituttets ansatte publiserer i stigende grad i de aller beste tidsskrifter. Det har vært en jevn økning i publiseringen i topptidsskrifter, men en ny rekord i 2014. I 2014 ble det publisert fire artikler i topp-5 tidsskriftene, og 11 artikler dersom man også inkluderer en bredere gruppe av de beste generelle tidsskriftene og spesialtidsskriftene.

¹ I henhold til DBHs publikasjonstall for 2014

² Tallene er ikke oppdatert for 2013 og 2014, og derfor presenteres tall t.o.m. 2012.

³ Basert på registrerte publikasjoner i 35 topp tidsskrifter i perioden 2008-2012; antall publikasjoner i parentes.

⁴ Basert på siteringer av arbeider registrert i RePec pr. desember 2014 "Top Economic Institutions, Last 10 Years": <https://ideas.repec.org/top/old/1412/top.inst.all10.html>.

Tabell 3 Instituttets rangering over tid

	2010	2011	2012	2013	2014
Tilburg⁵	142	140	143	n/a	n/a
IDEAS-RePec⁶	193	174	184	192	126
Top 5 publications⁷	1	1	3	1	4
Top general and field publications⁸	2	3	5	4	11

To av instituttets unge forskere mottok priser i 2014; postdoktor Paolo Piacquadio ble tildelt «The Distinguished CESifo Affiliate Award», og postdoktor Jacopo Bizzotto mottok «The Louis-André Gérard Varet Prize» for den beste vitenskapelige artikkelen på «Asset Conference» i Aix-en-Provence.

Deltagelse i instituttseminarer og andre faglige seminarer anses som en viktig del av forskningsprosessen, som dels bidrar til en felles faglig identitet, og dels er en forutsetning for å invitere eksterne foredragsholdere. Instituttet vil fortsette tradisjonen med ett ukentlig seminar med hovedsakelig eksterne innledere (Department seminar) og et ukentlig internt seminar (Staff lunch seminar). I tillegg vil instituttet støtte opp om mer spesialiserte seminarer, slik som CREE-seminaret, ESOP-seminaret og OFS-seminaret. I alt ble det avholdt 97 seminarer ved instituttet i løpet av 2014. En detaljert oversikt over seminarene er gitt i vedlegg to.

Instituttet var vertskap for den årlige Nordic Workshop in Industrial Organization (NORIO-konferansen) 2.-3. juni, og ESOP arrangerte den årlige konferansen for forskere innenfor internasjonal handel 4.-6. juni; «European Research Workshop in International Trade (ERWITT)». ESOP arrangerte også tre mindre workshops høsten 2014:

- 21. august: The Fernandez Workshop 2014: Family Economics
- 3. oktober: The Welfare state and Social Policies around the World
- 27. oktober: Social Policy and Economic Growth

OFS arrangerte en workshop 4.-5. april med tittel «Taxing Capital Income: the Role of Business and Personal Taxation». I tillegg ble det arrangert et internt heldagsseminar 24. Oktober.

Instituttet har i 2014 hatt et stort antall gjester, blant annet i forbindelse med seminarer og konferanser. I tillegg kommer lengre gjesteopphold ved instituttet (se vedlegg tre). Instituttets ansatte har også besøkt utenlandske forskningsinstitusjoner og samarbeider med en rekke institusjoner i inn- og utland. En oversikt over lengre forskningsopphold ved utenlandske institusjoner samt instituttets samarbeidende institusjoner finnes i vedlegg 4. Samarbeidet gjelder dels enkeltpersoner og dels større forskningsprosjekter eller mer formalisert samarbeid. I vedlegg 5A finnes en oversikt over faglige presentasjoner og konferansebidrag fra instituttets ansatte. De

⁵ Gjennomsnitt over inneværende og fire foregående år.

⁶ Pr. desember inneværende år.

⁷ American Economic Review, Econometrica, Journal of Political Economy, Quarterly Journal of Economics and Review of Economic Studies.

⁸ Top 5 pluss Economic Journal, Journal of the European Economics Association, Review of Economics and Statistics, Journal of Econometrics, Journal of Economic Theory, Journal of Finance, Journal of Labor Economics, Journal of Monetary Economics, RAND Journal of Economics, samt topp tidsskrifter i andre fag.

vitenskapelige ansatte har til sammen utført ca. 200 referee-opdrag for internasjonale tidsskrifter. I tillegg har flere ansatte hatt referee oppdrag i rollen som redaktør av internasjonale tidsskrifter.

Instituttet hadde i 2014 i alt 13 eksternt finansierte prosjekter, konferér oversikten i vedlegg 7 (prosjekter knyttet til frikjøp og konferansestøtte er ikke tatt med). Instituttet har arbeidet for å stimulere medarbeiderne til å delta i og bidra til eksternt finansierte forskningsprosjekter og til dannelse av flere interne forskergrupper ved instituttet. Arbeidet har en langsiktig karakter, men det er en bevegelse i riktig retning med flere større, eksterntfinansierte prosjekter.

Forskningscenteret ESOP utgjør fortsatt instituttets største eksternt finansierte satsning og var i 2014 i sitt åttende driftsår. Senteret har et meget aktivt og engasjerende forskningsmiljø som er en integrert del av instituttet. I 2014 var 92 personer tilknyttet senteret med tilsammen 30 årsverk.

2014 har vært et produktivt år for ESOP. Dette viser seg ikke minst på publiseringsfronten. I 2014 ble fem artikler antatt i det absolutte toppsjiktet i økonomifaget. Implications of an Economic Theory of Conflict: Hindu-Muslim Violence in India (Journal of Political Economy), Opium for the Masses? Conflict-Induce Narcotics Production in Afghanistan (Review of Economics and Statistics), The effect of additional funds for low-ability pupils (The Economic Journal), Discrimination and employment protection (Journal of European Economic Association) og Intergenerational Egalitarianism (Journal of Economic Theory). Disse artiklene favner utviklingsøkonomi, velferdsstat, arbeidsmarked og fordeling og med oppmerksomhet rettet mot samspillet mellom de økonomiske og de andre delene av samfunnsutviklingen. Artiklene illustrerer bredden i ESOPs forskning.

Forskningsstaben i ESOP presenterer til stadighet senterets forskning for et større publikum og deltar også i den offentlige debatt om de problemstillinger det forskes på. Senteret opplever meget stor interesse, både fra innland og utland. I 2014 delte senteret ut seks studentstipend til masterstudenter som skal skrive masteroppgave i 2015, inkludert ett i kjønn og økonomi. For en nærmere omtale av ESOPs aktiviteter fra 2007 til 2014 henvises det til dokumentene som ligger på senterets hjemmeside, herunder årsrapporten for 2014.

Instituttet har et godt samarbeid med Frischsenteret. Instituttet har representanter i senterets styre og råd, og en rekke av instituttets ansatte er engasjert i bistillinger ved senteret. Flere av forskerne ved Frischsenteret utfører oppgaver ved instituttet, i mange tilfeller som ansatte i II-stillinger. Instituttet samarbeider med Frischsenteret om flere av de eksterne prosjektene i instituttets prosjektportefølje. Det er enighet om at eksternt finansierte prosjekter ved instituttet kanaliseres gjennom Frischsenteret når forholdene ligger til rette for det, samt at Frischsenteret rekrutterer deltagere fra instituttet til egeninitierte prosjekter. Frikjøp skjer ved full kostnadsdekning inkludert overhead etter universitetets standardsatser.

Forskerutdannelse

De strategiske mål for instituttets forskerutdannelse er:

- Instituttet skal tilby utdannelse på doktorgradsnivå, som både retter seg mot forskerkarrierer og andre faglig krevende jobber i offentlig og privat sektor.
- Instituttet tar sikte på et samlet opptak på omkring 10 doktorgradskandidater i året og en styrking av interessen for doktorgradsstudier blant ferdige kandidater fra inn- og utland.
- Forskerutdannelsen tar sikte på et nivå tilsvarende det som tilbys ved gode universiteter i utlandet. Instituttet skal være den foretrukne tilbyder av forskerutdannelse innenfor samfunnsøkonomi i Norge, alene eller i allianse med utvalgte samarbeidspartnere.

For å nå de strategiske målene, har instituttet i 2014 videreført de tiltakene som tidligere er iverksatt, og som søker å utvikle strukturen, bedre kvaliteten og øke gjennomstrømmingen i programmet.

Også i 2014 ble opptaket gjennomført med felles søknadsfrist for stipendiater og søkere med ekstern finansiering. Det var utlyst fire til fem stipendiatstillinger, hvorav én var tilknyttet Kjetil Storeslettens prosjekt «The Macroeconomics of Inequality, Development and the Welfare State», og én stilling var tilknyttet et tverrfaglig forskningsprosjekt med temaer innen energi og miljøstyring, sosiale og økonomiske effekter av globalisering, klimaendringer og demografisk utvikling. To til tre stillinger var ikke knyttet til spesifikke prosjekter. Søkertallet i 2014 var noe lavere enn i 2013, men var fremdeles høyt, totalt 99 søkere. Antall søkere om opptak til doktorgradsprogrammet med ekstern finansiering var i 2014 til sammen åtte, hvorav fire ble tatt opp på programmet. De startet sine studier samtidig med stipendiatene i august 2014.

Det har gjennom hele 2014 vært arbeidet med å forbedre nettsidene for doktorgradsprogrammet – både på fakultetet og på instituttet. Det er imidlertid signalisert at UiO sentralt ønsker å gjennomgå nettsidene for programmene og samordne og forenkle nettsidene. Vi avventer derfor dette arbeidet før vi viderefører våre egne sider.

Et av punktene der vårt program har regler som avviker noe fra resten av fakultetet, er kravet til artikkelbaserte avhandlinger. Fakultetet har godkjent instituttets presisering av krav til artikkelbaserte avhandlinger, og disse er publisert på fakultetets nettsider.

Ordningen med midtveisevaluering – ph.d.-workshop – ble videreført i 2014. Det samme opplegget som tidligere år ble i grove trekk fulgt. Tidspunktet ble lagt på samme tid som i 2013 – i slutten av oktober. Dette virker å fungere godt. Kandidatene leverte et utkast av en litt formell karakter, som ble distribuert til opponentene. I år hadde vi tre opponenter: professor Beata Smarzynska Javorcik (Oxford), professor Ragnar Torvik (NTNU) og førsteamanuensis Ragnhild Balsvik (NHH).

For å bedre oppfølgingen av doktorgradsstudentenes veiledere, spesielt eksterne og/eller uerfarne veiledere, er det fra 2014 etablert en veilederlunsj som skal videreføres som fast aktivitet 1-2 ganger i året. Dette kommer i tillegg til fakultetets veilederforum.

Det ble arrangert totalt 10 doktorgradskurs i 2014. Av disse var fem regulære doktorgradskurs som gikk over hele semesteret, mens fem var av typen intensivkurs – tre i vårsemesteret og to i høstsemesteret; se tabell 4.

Tabell 4 Intensivkurs

Tidspunkt:	Kurstittel:	Forelesere:
10.-14. mars	Public Economics: Optimal Taxation	Prof. Robin Boadway, Queens University, Canada
7.-11. april	Theory of Science for Economists	Prof. Erik Sørensen, NHH
16.-18. juni	Information Economics: Persuasion in Markets and Organizations	Prof. Marco M. Ottaviani, University of Bocconi
18.-19. november	Publish or Perish	Prof. Karl Ove Moene
15.-18. desember	Dynamic Games in Environmental Economics	Prof. Bård Harstad

Ved utgangen av 2014 var totalt 48 kandidater registrert som doktorgradsstudenter ved instituttet. Doktorgradsstudentene kommer fra mange forskjellige nasjoner i tillegg til fra Norge – Canada, Etiopia, Island, Italia, Russland og Tyskland. Det ble tatt opp totalt åtte nye studenter på programmet, hvorav fire stipendiater. I 2014 disputerte hele 10 kandidater for doktorgraden – hvorav fire kvinner. Ved årsskiftet var det tre avhandlinger til bedømmelse. En oversikt over disputasene er gitt i tabell 6 (en mer detaljert oversikt er gitt i vedlegg 8)

Tabell 5 Doktorgradsstudenter

	2011	2012	2013	2014
Antall studenter ved inngangen til året	49	48	51	50
Nye studenter	8	11	8	8
Ferdige kandidater	6	7	7	10
Sluttet/skrevet ut	1	1	2	1

Tabell 6 Doktordisputaser i 2014

Dato	Kandidat	Avhandling
05. jan	Ragnhild Røhme Fjærtøft	Multiple job holding and Labour decisions among Norwegian Medical doctors.
18. mar	Manudeep Bhuller	Five Essays on Applied Microeconomics.
28. mar	Joachim Minge Thøgersen	Social Security in Overlapping Generations Models With Endogenous Growth
29. apr	Lasse Eika	Income Dynamics and the Evolution of Inequality.
09. mai	André Kallåk Anundsen	Housing Markets and Financial Stability

14. mai	Anna Aasen Godøy	Essays on Unemployment, Social Insurance and Labor Market Outcomes.
13. jun	Kari Veia Salvanes	Economic Conditions and Family Policy: Child and Family Outcomes.
17. jun	Daniel Bergsvik	Three Essays on Sick Leave.
18. jun	Tord Sigurd Holmsen Krogh	Theoretical and Econometric Aspects of New Keynesian Modelling.
14. nov	Nina Larsson Midthjell	Four Essays on the Use and Effects of Fiscal Policy In OECD Countries.

Av de kandidatene som disputerte i 2014, er én ansatt som seniorrådgiver i Helse- og omsorgsdepartementet, én som forsker i Statistisk Sentralbyrå, én som postdoktor ved University of Chicago, én ved Høyskolen i Oslo og Akershus, tre som rådgivere/forskere i Norges Bank, én som forsker ved Institutt for samfunnsforskning, én som forsker ved Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) og én som forsker ved Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS).

Undervisning

De strategiske målene for instituttets undervisning vektlegger at instituttet skal være et førstevalg for studenter som ønsker en utdanning innen samfunnsøkonomi, at instituttet skal ha gode studieprogrammer som har stor tilstrømming av dyktige studenter og lite frafall, og at instituttet skal legge til rette for god studentutveksling og internasjonalisering.

Instituttet tilbyr et treårig bachelorprogram i samfunnsøkonomi, et femårig masterprogram i samfunnsøkonomisk analyse, og et toårig masterprogram i samfunnsøkonomi. I tillegg samarbeider instituttet med Matematisk institutt om et treårig bachelorprogram i matematikk og økonomi og deltar i samarbeidet om tre tverrfaglige bachelorprogrammer ved SV-fakultetet; Internasjonale studier, Utviklingsstudier og Offentlig administrasjon og ledelse. Instituttet tilbyr også emner til studenter på andre programmer og enkeltemnestudenter ved universitetet.

Programrådet vedtok høsten 2014 å endre vurderingsformen for masteroppgave fra godkjent/ikke godkjent til bokstavkarakter (med muntlig eksamen). Dette tilsvarer den vurderingsformen som finnes ved andre enheter på fakultetet og ved andre samfunnsøkonomiutdanninger i Norge. Søknaden om endring ble godkjent av fakultetet i januar 2015. Tiltaket kommer delvis som svar på en diskusjon som har gått blant studentene, og er et tiltak for å tydeliggjøre studentenes kompetanse og konkurranseevne.

Programrådet vedtok å endre undervisningsopplegget for emnene ECON1500 (innføring i samfunnsøkonomi for realister) og ECON2200 (matematikk1/mikro 1). Undervisningsressurser ble flyttet fra seminarundervisning med seminarleder til flere plenumsseminarer med assistert oppgaveløsning.

Etter søknad til fakultetet ble det våren 2014 vedtatt å utvide fordypningen på bachelorprogrammet fra 100 til 110 studiepoeng, og å erstatte et valgfritt emne med et obligatorisk emne i økonometri.

Etter søknad til fakultetet ble det fra og med høsten 2014 innført studieretninger på det 5-årige masterprogrammet i samfunnsøkonomisk analyse.

Instituttet har styrket satsningen på forskningsrettet utdanning på masternivå gjennom endring av opptakskravet for doktorgradsprogrammet og innføring av studieretningen Avansert metode i det femårige programmet. Endringene ble implementert fra høsten 2014. Det er også blitt tildelt stipender til masterstudenter som velger å inkludere to doktorgradsemner som del av masterstudiet sitt.

Alle instituttets utvekslingsavtaler med universiteter/økonomiske institutter i Europa ble fornyet under rammeverket Erasmus + i 2013. Erasmus-avtalene løper til 2021 og sikrer en fortsatt bredde i studentenes utvekslingstilbud. For å få tilbakemeldinger fra studentene om hvordan de opplever både de faglige og praktiske forholdene rundt utvekslingen, har instituttet i 2014 opprettet et eget evalueringsskjema som sendes ut til studenter som har vært på utveksling. Tilbakemeldingene fra studentene skal bidra til en fortløpende evaluering av utvekslingstilbudet på instituttet og en kvalitetssikring av de respektive avtalene.

Opptak og tilstrømming bachelorprogram og femårig masterprogram

Samfunnsvitenskapelig fakultet har 4833 primærsøkere til 1295 studieplassene som fordeles gjennom samordnet opptak. Det betyr at det samlet er 3,7 søkere per plass i gjennomsnitt på fakultetet. Studieprogrammet bachelor i samfunnsøkonomi har flere søkere pr. plass enn gjennomsnittet på fakultetet, bortsett fra profesjonsstudiet i psykologi. Det femårige masterprogrammet ligger derimot langt under dette gjennomsnittet, jf. Tabell 8 Antall førstevalgssøkere pr. studieplass.

På grunn av at det er mulig å rangere opptil 10 studieprogrammer i søknaden til høyere utdanning, konsentrerer vi oppmerksomheten om tall for førstevalgssøkerne (heretter kalt søkere), det vil si de søkerne som har satt et av våre studieprogram på førsteplass i rangeringen.

Tallene for søkere til det femårige programmet er stadig noe lavere enn for bachelor, men økte fra året før. Antallet søkere til det treårige bachelorprogrammet har imidlertid opplevd en nedgang. Det generelt høyere antallet søkere til bachelorprogrammet kan ha sammenheng med at dette programmet ikke har spesielle opptakskrav utover generell studiekompetanse, og opptaksrammene er større. Det femårige masterprogrammet har matematikk som opptakskrav, som kan føre til at en del ikke er kvalifisert og dermed søker seg til bachelorprogrammet i stedet.

Det foregår til stadighet en bevegelse av studenter mellom det femårige masterprogrammet og bachelorprogrammet. Likevel er halvparten av studentene som ble tatt opp på både det femårige

masterprogrammet og bachelorprogrammet i 2014, nye førstegangsregistrerte studenter som aldri tidligere har vært registrert ved UiO⁹.

Tabell 7 Opptak til bachelorprogrammet og femårig master i samfunnsøkonomisk analyse

	2011	2012	2013	2014
Antall førstevalgssøkere				
- femårig master	108	74	92	101
- bachelor	316	401	333	312
Antall plasser				
- femårig master	50	45	50	50
- bachelor	95	100	95	95
Poenggrenser ¹ (førstegangsvitnemål/ordinær)				
- femårig master	49,2/55	45,7/52,2	44,3/54,1	44/52,9
- bachelor	46,8/55,5	46,5/56,6	47,1/57	46/57

Tabell 8 Antall førstevalgssøkere pr. studie plass

	2013	2014	2015
- femårig master	1,74	2,02	1,56
- bachelor	3,49	3,28	3,14

Opptak og tilstrømming toårig masterprogram

Det har vært en vesentlig økning i både norske og internasjonale søkere, som har det 2-årige masterprogrammet i samfunnsøkonomi som første prioritet. Dette har ført til at poenggrensen for å komme inn på masterprogrammet i 2014, ble høyere enn på lenge. Dette kan sees i sammenheng med at det er flere studenter som tar økonomiutdanning og som ønsker en videre spesialisering på masternivå. Det er indikasjoner på at studentene velger instituttet masterprogram fordi emneporteføljen er stor og faglig variert. For internasjonale søkere kan økningen sees i sammenheng med at nettsidene med informasjon til søkerne har blitt tydeligere og lettere å finne. Det er også en tendens til at flere internasjonale søkere søker seg til instituttet fordi utdanning i Norge er gratis.

Tabell 9 Opptak til det toårige masterprogrammet i samfunnsøkonomi

	2011	2012	2013	2014
Antall søkere	537	889	1125	1349
Antall nye studenter	74	78	73	60

⁹ Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning. Opptatte studenter (f.o.m. 2008). "Nye" (førstegangsregistrerte) studenter, definert som registrerte studenter som aldri tidligere har vært registrert ved institusjonen.

Poenggrenser ¹⁰	2011	2012	2013	2014
Toårig masterprogram	63,13	62,80	63,4	63,6

Gjennomføring

Tabell 10 Registrerte studenter¹¹

	2011	2012	2013	2014
Bachelor	218	220	194	179
Femårig master (samfunnsøkonomisk analyse)	175	156	157	160
Master i samfunnsøkonomi	144	160	177	171
Master i miljø- og utviklingsøkonomi	30	18	8	4
Totalt	567	487	497	514

Tabell 11 Ferdige kandidater¹²

	2011	2012	2013	2014
Femårig master (samfunnsøkonomisk analyse)	26	29	17	18
Master i samfunnsøkonomi	42	48	43	49
Master i miljø- og utviklingsøkonomi	14	12	4	4
Sum master	82	89	64	71
Bachelor	40	30	29	45
Sum alle programmer	122	119	93	116

Tallene for ferdige kandidater på bachelornivå er avhengige av rutiner for registrering av avlagte grader, som er et samarbeid mellom fakultet og institutt. Tallet 45 for 2014 kan dermed øke på et senere tidspunkt.

Pris for beste foreleser

Studentene ved Økonomisk institutt tildelte Monique de Haan prisen som "Årets foreleser" i 2014.

Utvidet studiestart og studiemiljø

Alle nye bachelorstudenter og studenter på det femårige masterprogrammet ved instituttet var i 2014 som tidligere del av ordningen utvidet studiestart (den såkalte PLUSS-ordningen) som koordineres av SV-fakultetet. Ordningen omfatter psykologisk rådgivning, Karriere PLUSS, individuell veiledningstime og workshop der temaet er gode studievaner og arbeidsmetoder. Ordningen med utvidet studiestart har tross etterspørselen vært lite benyttet blant de nye studentene, og lav

¹⁰ Poenggrense master: 65 = A, 64 = B, 63 = C, 62 = D, 61 = E. Opptak av utenlandske studenter foretas på grunnlag av individuell vurdering, da det er vanskelig å omregne karakterene til det norske system.

¹¹ Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning. *Registrerte studenter*. Dette er samtlige registrerte studenter ved institusjonen. Studentene må ha registrert seg og betalt semesteravgift for rapporteringssemesteret. <http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/> [lesedato 24.05.15]

¹² Kilde: Database for statistikk om høgre utdanning. *Fullførte studieprogrammer*. <http://dbh.nsd.uib.no/statistikk/> [lesedato 24.05.15]

deltakelse på de ulike tiltakene legger grunnen for en ytterligere evaluering av ordningen foran neste års studiestart.

I slutten av september ble det arrangert en hyttetur for nye studenter på bachelor- og det femårige programmet i regi av studentforeningen Frederik, i tett samarbeid med instituttet. Det var 48 deltakende (maks antall) på hytteturen, og den fremstod i følge studentene som et positivt tiltak både faglig og sosialt.

I tillegg ble studenter på andre semester på bachelor samt tredje og fjerde semester på masterprogrammet tilbudt en egen yrkes- og karriereorientert workshop i regi av Karrieresenteret. Deltakerne på disse workshopene var svært godt fornøyde med tilbudet, selv om det har vært noen utfordringer knyttet til lav påmelding.

Årets Schweigaard-forelesning, arrangert i starten av høstsemesteret, ble holdt av administrerende direktør i Lånekassen, Marianne Andreassen.

Rekruttering

Instituttet deltar både faglig og administrativt på fakultetets og sentraladministrasjonens initierte rekrutteringsopplegg. Dette omfatter eksempelvis Åpen dag og Rådgiverdagen. Under årets Åpen dag bidro instituttet i tillegg til det ordinære forelesnings- og veiledningsprogrammet med Livslotteriet.

Instituttet er også i dialog med fakultetet og arbeidslivskoordinator om å bli innlemmet i fakultetets skolebesøksordning, som vil utgjøre en potensielt viktig rekrutteringskanal for elever på videregående skole. Deltakelsen i skolebesøksordningen er nedfelt som et strategisk mål i instituttets årsplan 2015-2017. En foreløpig milepæl for dette arbeidet er 2015.

Samarbeidsavtalen mellom instituttet og Høyskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er også et rekrutteringstiltak for instituttet. HiOA-studenter på bachelorprogrammet i økonomi og administrasjon tar tre samfunnsøkonomiemner ved UiO som del av deres fordypning i samfunnsøkonomi. Gjennom avtalen får kandidatene fra økonomi og administrasjon ved HiOA en mulighet til å kvalifisere for opptak til masterstudiet i samfunnsøkonomi ved UiO.

Et par ganger i året mottar instituttet besøk fra samfunnsøkonomiklasser fra videregående skoler, etter direkte avtale mellom skolene og medlemmer av den vitenskapelige staben. Under disse besøkene organiserer instituttet vanligvis et program bestående av en faglig forelesning ved en vitenskapelig ansatt og en presentasjon av vårt studietilbud og opptaksmuligheter av studiekonsulent.

Formidling og kunnskapsutveksling

De strategiske mål for instituttets formidling og kunnskapsutveksling er:

- Instituttet skal bidra til formidling og kunnskapsutveksling med omverdenen på de områder der instituttet besitter faglig kompetanse og komparative fortrinn, herunder delta aktivt i den nasjonale og internasjonale samfunnsøkonomiske debatt.
- Instituttet skal spesielt sørge for å holde god kontakt med institusjoner og miljøer som har særlige forutsetninger og behov for å nyttiggjøre seg forskningsresultater.

- Formidlingen og kunnskapsutvekslingen skal bidra til å profilere instituttet overfor omverdenen som en velfungerende og åpen undervisnings- og forskningsinstitusjon.

Formidlingen skjer i stor grad gjennom faglige konferanser, interne og eksterne seminarer, offentlige utvalg og ekspertgrupper, opptreden som sakkyndig, utarbeidelse av utredninger samt publisering i nasjonale og internasjonale fagtidsskrifter som retter seg mot ikke-akademiske fagøkonomer. Mange av instituttets ansatte har vært aktive på disse områdene i 2014. En oversikt over ansattes populærvitenskapelige bidrag/mediebidrag er gitt i vedlegg 5C.

Ansatte har blant annet deltatt i følgende offentlige utvalg: Tariffnemnda (Steinar Holden), Arbeidstidsutvalget (Karen Helene Ulltveit-Moe, leder av utvalget og Steinar Holden, medlem), ekspertgruppe om oljefondets investeringer i kull- og petroleumsselskaper (Michael Hoel), ekspertutvalg som skal vurdere handlingsregelen (Kjetil Storesletten), Finansdepartementets Rådgivende utvalg for modell og metodespørsmål (Steinar Holden, leder av utvalget), Grønn skattekommisjon (Michael Hoel), Rådgivende forum for Skatteutvalget (Diderik Lund, leder av utvalget). To av instituttets ansatte (Storesletten og Ulltveit-Moe) er medlemmer av Norges Banks hovedstyre, mens én (Espen Moen) er varamedlem. Nils-Henrik von der Fehr er oppnevnt som særskilt mekler tilknyttet Riksmekleren.

Instituttet arrangerte det årlige seminaret for Stortingets finanskomité, representanter for Regjeringen, de politiske partier, offentlig forvaltning, næringslivs- og arbeidslivsorganisasjoner, forskere og media 14. januar. Temaet for seminaret var: Høy sysselsetting og lav ledighet – kan det gjøres bedre?

200-årsjubiléet for Grunnloven ble markert med en Public Lecture 19. september med tittel Constitutions, democracy and development. ESOP stod for arrangementet, og foreleserne professor Ruth B. Collier fra University of California, Berkeley, og professor James Robinson fra Harvard University bidro med statsvitenskapelige og samfunnsøkonomiske perspektiver på Grunnloven.

Steinar Holden mottok faglitterært forfatterstipend i 2014 for sin lærebok i makroøkonomi som er planlagt utgitt sommeren 2015.

Instituttet deltok på Forskningstorget i september, der besøkende kunne trekke lodd i «Livslotteriet» og få kunnskaper om «gnierindeksen», det vil si hvilke land i verden som er de mest gjerrige med hensyn til fordeling mellom rike og fattige. Det ble også arrangert en ESOP Fabler om framtidens oljefond, til fullsatt sal på Litteraturhuset.

Instituttet har i 2014 arbeidet videre med å forbedre de engelske websidene. Spesielt er det jobbet med forskningssidene og for-ansatte-sidene. Rutinene for vedlikehold av sidene er forbedret, og er nå nede i rundt null i lenkebrudd. Så langt det er mulig, oppdateres personpresentasjonsidene tidlig i høstsemestret, og det publiseres også en presentasjon av nye forskere ved instituttet. Det er også igangsatt et arbeid for å få til en bedre samordning mellom ESOPs nettsider og instituttets øvrige nettsider, med en mest mulig lik oppbygging, slik at integreringen av sidene blir enklere når ESOP opphører som eget forskningscenter. Dette arbeidet er godt underveis og er planlagt slutført i løpet av 2015.

Personale, organisasjon og økonomi

De strategiske mål for instituttets personale, organisasjon og økonomi er:

- Instituttets personalpolitikk skal bidra til å tiltrekke og utvikle høyt kvalifiserte medarbeidere til alle stillingstyper, herunder utenlandske forskere. Instituttet skal være kjent som en attraktiv, utfordrende og utviklende arbeidsplass for alle medarbeidere. Instituttet ønsker en høyere andel kvinner blant de vitenskapelig ansatte.
- Instituttet skal inngå i universitetets samlede organisasjon med betydelig grad av ledelsesmessig og økonomisk autonomi. Ansvarsforholdene til overliggende ledelsesnivåer skal være klare og tydelige.
- Instituttets administrasjon og andre støttefunksjoner skal være blant de mest effektive og velfungerende sammenlignet med tilsvarende funksjoner innenfor og utenfor universitetet.
- Instituttet skal ha en transparent og robust økonomi som skal sikre tilstrekkelig frihet for en vellykket utvikling av forskning, utdanning og formidling.

Instituttets ledelse besto i 2014 av Nils-Henrik M. von der Fehr (leder) og Steinar Holden (nestleder). Den administrative ledelse bestod av Merethe Aase (kontorsjef) og Johannes Elgvin (forskningsadministrativ leder til 30.09.14) og Anna Holen (forskningsadministrativ leder fra 1.10.14).

I tillegg til ledelsen hadde instituttets styre følgende medlemmer: Karen Helene Ulltveit-Moe, Halvor Mehlum, Michael Hoel (representanter for vitenskapelig ansatte), Siv-Elisabeth Skjelbred (representant for midlertidig ansatte), Rhiana Bergh-Seeley (representant for teknisk-administrativt ansatte) og Vetle Øye Opheim og Eivind O. Stjern (vår), Cassandra Velten og Axel Hvistendahl Nerdrum (høst) (representanter for studentene). Styret avholdt i alt 8 møter. For en fullstendig oversikt over styrets sammensetning, samt andre råd, utvalg og verv ved instituttet, se vedlegg 10.

Regnskapsresultatet for 2014 viser et overskudd på 9,5 millioner kroner for instituttets basismidler. Overskuddet vil reduseres når ESOP's SFF-finansiering opphører ved utgangen av 2016 og finansiering av de faste stillingene knyttet til senteret skal overtas av instituttet. Samlede ubrukte midler i 2014 (inklusive eksternt finansierte prosjekter) er 18,9 millioner kroner. Alle de overførte midlene i eksternt finansierte prosjekter er imidlertid allerede satt av til fremtidig aktivitet.

Instituttet har et godt handlingsrom fremover, og det er for kommende femårsperiode planlagt å utlyse minst én fast stilling hvert år.

Instituttets inntekter fra eksternt finansiert virksomhet viser en økning også i 2014. Av de totale kostnadene i 2014 var 45% finansierte av eksterne midler.

Instituttet (ESOP) fikk i 2014 midler fra NORFACE til et nytt prosjekt om «Globalization, Institutions and the Welfare State». Prosjektet er ledet av Kalle Moene og skal organiseres i tre forskergrupper i hhv. England, Østerrike og Norge, og vil fokusere på Europa.

8 ansatte sluttet i løpet av 2014. Instituttet ansatte 18 personer i 2014. En oversikt over alle ansatte finnes i vedlegg 11.

Tabell 12 Nyansatte 2014

Dato	Navn
13.01.14	You Wu, forskningsassistent
15.02.14	Sofie Kjernli-Wijnen, førstekonsulent
01.03.14	Gyro Anna Holen, seniorkonsulent/forskningsadministrativ leder
01.03.14	Mari Strønstad Øverås, førstekonsulent
01.08.14	Hans Holter, postdoktor
09.08.14	Øystein H. Slettebø Rembar, forskningsassistent
11.08.14	Jacopo Bizzotto, postdoktor
11.08.14	Yikai Wang, postdoktor
11.08.14	Federica Coelli, stipendiat
11.08.14	Nicolai Ellingsen, stipendiat
11.08.14	Frikk Nesje, stipendiat
11.08.14	Christian Bjørnland, forskningsassistent
11.08.14	Håkon Rysst Heilman, forskningsassistent
11.08.14	Dana Darja Øye, forskningsassistent
09.08.14	Trygve Larsen Morset, stipendiat
01.09.14	Espen Moen, professor
10.09.14	Gaute Torsvik, professor
29.10.14	Kristina Huglen, førstekonsulent (vikar)

Tabell 13 Ansatte som sluttet i 2014

01.02.14	Marte Strøm, postdoktor
15.02.14	Kaya Sverre, seniorkonsulent
24.04.14	Sigurd Galaasen, stipendiat
21.06.14	Solveig T. Glestad Christiansen, stipendiat
31.07.14	Gry T. Østenstad, stipendiat
09.08.14	Øystein H. Slettebø Rembar, forskningsassistent
11.08.14	Mari Brekke Holden, forskningsassistent
30.09.14	Johannes Elgvin, forskningsadministrativ leder

Instituttet søkte om likestillingsmidler i 2014, og fikk innvilget 50 % finansiering av en professor II-stilling knyttet til OFS og fire gjesteopphold for kvinnelige forskere. Instituttet fikk også kr. 100.000 til driftsmidler til kvinnelige stipendiater og postdoktorer. For å bedre rekrutteringen av kvinner til vitenskapelige stillinger, videreføres ordningen med at aktuelle kvinnelige søkere kontaktes direkte med informasjon om ledige fast vitenskapelige stillinger.

Instituttet har de siste årene mistet mange av de høyest rangerte søkerne til postdoktorstillinger fordi vi ikke kan tilby samme jobbsikkerhet som konkurrerende utenlandske universiteter («tenure track»-stillinger med 6-8 års varighet). Instituttet ser positivt på at det gjennom lovendring er innført adgang å benytte såkalte innstegstillinger og har i 2014 engasjert seg i høringen om forslag til forskrift om ansettelse på innstegsvilkår. Gode betingelser – og da særlig større jobbsikkerhet – kan også gjøre det lettere å tiltrekke kvinnelige søkere og således bidra til å bedre instituttets skjeve kjønnsbalanse i vitenskapelige stillinger.

Instituttet har videreført ordningen med at eksterne doktorgradskandidater må oppholde seg ved instituttet i til sammen to semestre. Én kandidat hadde arbeidsplass ved instituttet våren 2014 og fem kandidater høsten 2014.

Instituttet har arbeidet videre med arbeidsmiljøtiltak, og høsten 2014 ble sytenden av 12. etasje i Eilert Sundts hus bygget om og pusset opp. Resultatet er at forskningsassistene har fått et stort felles prosjektrum med nytt inventar og god belysning. Masterstudenter som har fått tildelt stipendier fra instituttet, har overtatt arbeidsplassene i 10. etasje som tidligere ble benyttet av forskningsassistenter.

Instituttet arrangerte to interne halvdagsseminarer også i 2014. På seminaret i juni – som ble kombinert med sommeravslutning – ble det diskutert hvilket innhold muntlig eksamen (for mastergraden) bør ha fremover. På seminaret i desember – som ble kombinert med årsavslutning – ble instituttets eksamensordninger gjennomgått, og det ble diskutert hvordan karaktersetning av masteroppgaven skal foregå. Det ble også forslått at instituttet i 2015 skulle gjennomføre en helhetlig evaluering av alle emner og studieprogrammer.

Instituttets styrings- og administrasjonsreglement ble endret høsten 2014, i tråd med vedtatte endringer i fakultetets reglement. I de reviderte reglementene er ansvaret for å oppnevne programråd flyttet fra fakultetet til instituttene.